

**safer
internet.cz**

*„Psychologie dětské oběti kyberšikany
a
dalšího elektronického násilí“*

Mgr. Martina Viewegová

- Kyberprostor je prostor, který je časově i prostorově neomezený. Dítě to na rozdíl od dospělého ví. Ví, že nepomůže rada rodiče, aby si „to“ nečetlo, nekoukalo na „to“, vyplo počítač, nebo mobil, protože to, co se mu děje, bude stále s ním. Kdykoliv použije technologii, která kyberprostor využívá a kdykoliv se dostane někam, kde jí používá někdo jiný, bude stresu z kyberšikany opět vystaveno. Digitální stopa tu bude stále s ním a s vysokou pravděpodobností bude viditelná i ostatním uživatelům kyberprostoru. Z tohoto všeobjímajícího kyberpsychu není pro dítě úniku.

“Slovy nelze popsat, co jsem cítila - izolaci, odmítání, nejistotu, depresi a další pocity.

Myslím, že nejhorší je izolace, ta bolí nejvíc a nejvíc ubližuje. Byla jsem tak sama a připadala si, že prožívám noční běs, kterého se neumím zbavit.

Nikde jsem se necítila bezpečná, ani doma, protože to všechno se dělo v mé hlavě a já nijak nemohla uniknout tomu mučení.

Má sebeúcta a hodnocení, důvěra v sebe sama byla zcela poničena. Byla jsem extrémně paranoidní a pesimistická. Měla jsem pocit, že jsem jediná, komu se to stalo. Neviděla jsem žádnou cestu ven.“

Doyle, Elaine (2002) “Buying Time’ in Proceeding of the Second National Conference on Bullying and Suicide in Schools

Kdo to vidí

- Soukromá
- Poloveřejná
- Veřejná

Kdo to je

- Role se proměňují
 - Oběť reálné šikany
 - Msta někoho z okolí
- Dítě technicky a částečně inteligenčně zdatné
- Snižuje se věk
- Zvyšuje se brutalita

Bude to někdo, koho znám

Mediaresearch (2010)

Český výzkum kyberšikany dětí:

- ✓ 51% agresorů je přímo ze třídy oběti
- ✓ 27% agresorů ze školy oběti
- ✓ Pouze 22% agresorů zůstalo anonymních

Jak to bude vypadat

50,62 % dětí setkalo s některým z projevů kyberšikany

53,16 % dětí komunikuje s neznámými lidmi přes Internet

(Průzkum Seznamu, UP Olomouc a Bezpečného Internetu.cz)

Další výsledky:

33,44 % verbální útoky

32,58 % průnik na účet

24,08 % prozvánění

17,38 % vyhrožování, zastrahování

10,85 % ponižování, ztrapňování šířením fotografie

10,09 % krádež identity

7,33 % vydírání

5,58 % ponižování, ztrapňování šířením videa

3,69 % ponižování, ztrapňování šířením audia

Je to kyberšikana

- Záměrnost
- Děje se opakovaně
- Zahrnuje psychické násilí
- Způsobuje těžká traumata, obtížně léčitelná
- Narušuje identitu oběti
- Exkomunikuje oběť nejen z virtuálního, ale i fyzického společenství.

Dopady na oběť

Vyhledávání samoty

Vyhledávání společnosti dospělých

Smutek, deprese, fyzická skleslost a podrážděnost

Nejisté chování

Emoční labilita

Narušené sebevědomí, sebevnímání, důvěra v okolí

Zhoršení spánku

Zhoršení školního výkonu

Chození za školu

Vyhýbání se počítači a mobilu

V krajním případě sebepoškozování až sebevražda

Dopad na kolektiv

Narušuje celkové klima třídy

Devastuje vztahy

Rozděluje kolektiv

Nebo naopak postupně do šikanózního chování
vtahuje ostatní

Kyberšikana může zůstat dlouho skrytá a neřešená

Zpravidla nikdo ze zúčastněných nemá zájem na
jejím zveřejnění.

Proč tolik tajností?

Oběti

Oběti se potýkají s pocity studu, ponížení a viny. Bojí se, že pokud by se svěřily, budou označeny za „bonzáka“ a situace se zhorší. Často je i pro ně samotné těžké přiznat si, že jsou obětí a situace jim vadí. Dítě navíc nevykazuje fyzické znaky týrání. Dítě často chrání své rodiče před stresem z toho, že se jejich potomkovi něco špatného děje a doma situaci tají.

Útočníci

Agresoři si zpravidla uvědomují, že jednání by nebylo přijato bez sankcí.

Svědci

Svědci se obávají, aby se pozornost agresorů nepřenesla na ně.

Učitelé

Pedagogové se obávají o status úspěšného učitele a reakce rodičů.

Ředitelé

Ředitelé se bojí o dobré jméno školy, status úspěšného manažera a nové zájemce o studium.

Reagujte rychle

- Včasná detekce šikany a kyberšikany je klíčová!!!
- Čím déle se šikana rozvíjí, tím větší počet dětí zasahuje, pozice agresorů se upevňují, jejich útoky jsou brutálnější, traumata obětí se prohlubují a náprava je čím dál těžší.
- Včasnou ochranu potenciálních obětí umožňuje pravidelné šetření vztahů ve třídě a práce s nimi (sociometrie).

Ptejte se

Jak prožívá situaci dítě, vůči kterému potenciálně násilná komunikace směřuje?

Respektují spolužáci, pokud dá dítě najevo, že mu v situaci není dobře a že si nepřeje pokračovat?

Řeší děti reálný konflikt jako rovnocenní partneři nebo jde o samoúčelné a jednostranné násilí?

Jedná se o ojedinělý jev nebo se útoky opakují?

Na co myslet při vyšetřování

- **Informace** – vždy dítěti i jemu okolí vysvětlíte, jakým způsobem budete postupovat, co se bude dít a dělat, co uděláte později, kde oběť další informace může získat.
- Navodíte atmosféru **důvěry a pochopení**.
- **Bud'te empatičtí** pro jakékoliv projevy oběti
- **Bezpečí na prvním místě** (kyberprostor je neomezený, o to více potřebuje oběť podpořit a obnovit pocit bezpečí!)

**POZOR
NA AKUTNÍ ŠOKOVÉ STADIUM OBĚTI!**

Co dělat

- ✓ Zajistit důkazy
- ✓ Nahlásit, co se děje, nahlásit profily apod.
- ✓ Blokovat agresora
- ✓ Neodpovídat (odpoví-li dítě v afektu, může být bráno jako agresor, ačkoliv je oběť!)
- ✓ Poskytnout dítěti psychologickou péči

www.horkalinka.net

www.linkabezpeci.cz

The background features a soft-focus image of two children, a girl on the left and a boy on the right, both looking upwards. The scene is overlaid with various semi-transparent icons in circular frames, including a microphone, a star, a group of people, a thumbs up, a calendar, an envelope, a Wi-Fi signal, a magnifying glass, and a notebook with a person icon. A yellow and blue diagonal graphic element is visible on the left side.

Děkuji za pozornost.

Mgr. Martina Viewegová

Národní centrum bezpečnějšího internetu
<http://www.ncbi.cz/>; www.saferinternet.cz

Psychoterapie Anděl
<http://psychoterapie-andel.cz/>

